

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Obdo/90/2020
Identifikačné číslo spisu: 1710207258
Dátum vydania rozhodnutia: 24.11.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Hullová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:1710207258.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu Medika SK, a.s., so sídlom Vajnorská 6, 900 28 Ivanka pri Dunaji, IČO: 35 839 881, zastúpenému Advokátska kancelária MAJLING & NINČÁK, s.r.o., so sídlom Palárikova 14, 811 04 Bratislava, IČO: 35 960 728, proti žalovanému Slovenskej republike, v mene ktorej koná Správa štátnych hmotných rezerv Slovenskej republiky, so sídlom Pražská 29, 812 63 Bratislava, IČO: 30 844 363, o náhradu škody vo výške 1.891.110,61 eur, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/67/2019-843 z 19. mája 2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 2Cob/67/2019-843 z 19. mája 2020 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Pezinok rozsudkom č. k. 4C/184/2010-667 z 21. júna 2018 zamietol žalobu a žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov konania s tým, že o výške tejto náhrady rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vzájomnou žalobou zo dňa 28.11.2007 (v konaní o zaplatenie 56.971.598,33 Sk s príslušenstvom, pôvodne vedenom na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 6C/190/2007), sa žalovaný Medika SK, a.s. (v tomto konaní žalobca) domáhal od žalobcu (v tomto konaní žalovaného) zaplatenia sumy 56.971.598,33 Sk (v prepočte na menu euro 1.891.110,61 Eur) s 12% úrokom z omeškania od 29.04.2006 do zaplatenia, titulom náhrady škody. Vzájomná žaloba bola vylúčená na samostatné konanie uznesením Okresného súdu Pezinok (na ktorý prešiel výkon súdnictva s účinnosťou od 01.01.2008) č. k. 4C/160/2008-186 zo 17. augusta 2009 a ďalej sa prejednávala na tomto súde pod sp. zn. 4C/184/2010.

2 Okresný súd Pezinok (ďalej aj „súd prvej inštancie“) vykonaným dokazovaním zistil nasledovný skutkový a právny stav veci: Žalobca (obchodná spoločnosť zapísaná v obchodnom registri, vedenom Okresným súdom Bratislava I) bol rozhodnutím MZ SR zo dňa 21.08.2003 podľa zákona č. 414/2002 Z. z. určený za subjekt hospodárskej mobilizácie dňom 01.09.2003, pričom z tohto rozhodnutia súčasne

vyplýva, že týmto dňom sa rušia určenia: zo dňa 24.01.2000 za subjekt hospodárskej mobilizácie OZ-1 š.p. Medika Bratislava, zo dňa 24.01.2000 za subjekt hospodárskej mobilizácie OZ-2 š.p. Medika Zvolen, ktorým bol určený za subjekt hospodárskej mobilizácie OZ-3 š.p. Medika Košice a riaditeľstvo š.p. Medika Bratislava. Žalovaný (ústredný orgán štátnej správy pre štátne hmotné rezervy, oprávnený vystupovať v právnych vzťahoch vo vlastnom mene alebo v mene štátu) je správcom štátnych hmotných rezerv, vrátane mobilizačných rezerv určených na použitie pre prípad vyhlásenia mimoriadnej situácie, spôsobom a za podmienok ustanovených zákonom (zákon č. 82/1994 Z. z. a s účinnosťou od 01.01.2014 zákon č. 372/2012 Z. z. o štátnych hmotných rezervách). Medzi žalobcom ako ochraňovateľom a žalovaným ako správcom štátnych hmotných rezerv boli uzatvorené v rámci Programu - 222 dve zmluvy o ochraňovaní zásob štátnych hmotných rezerv (nehnuteľností a zásob) č. 300/OŠHR/2003 dňa 01.10.2003. V rámci tohto programu žalovaný uzavrel aj ďalšie zmluvy o ochraňovaní zásob Programu - 222, a to dňa 27.11.2000 s ochraňovateľom Ústredná vojenská nemocnica SNP so sídlom v Ružomberku a dňa 14.05.2004 s ochraňovateľom IMUNA PHARM a.s. so sídlom v Šarišských Michalánoch. Predmetom všetkých zmlúv (uzatvorených podľa § 262 ods. 2, § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a zákona č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách) bolo ochraňovanie zásob Programu - 222, zverených správcom (žalovaným) ochraňovateľovi v určitej evidenčnej hodnote, so stavom k určitému dňu, špecifikované účtovnou a materiálovou evidenciou, tvoriacou prílohu zmluvy, ktorá mala byť neoddeliteľnou súčasťou zmluvy s tým, že ochraňovateľ dňom účinnosti zmluvy preberá zodpovednosť za ochraňovanie týchto zásob. Povinnosťou správcu podľa zmlúv (vrátane zmluvy, uzavretej so žalobcom) bolo po dohode s ochraňovateľom uhradiť mu oprávnené náklady, spojené s ochraňovaním zásob v zmysle článku zmluvy - platobné podmienky (financovanie nákladov v rámci limitu výdavkov štátneho rozpočtu, predbežné a podrobné spracovanie a predloženie návrhu výdavkov; odsúhlasený finančný limit na príslušný kalendárny rok formou dodatku k zmluve). Zmluvami sa ochraňovatelia zaviazali vytvárať a hospodáriť so zásobami, čím sa rozumie ich tvorba, obmena, zámena, skladovanie, nájom, výpožička, presun, vyčleňovanie, ochrana a kontrola tak, aby nedochádzalo k ich znehodnoteniu, strate alebo odcudzeniu a k tomu vytvoriť všetky potrebné opatrenia s tým, že ochraňovateľ mohol tieto činnosti zabezpečiť s písomným súhlasom správcu v subdodávke. Podľa žalobcom predložených kúpnych zmlúv s dodatkami, dodacích listov a faktúr žalovaný sám (priamo ako kupujúci) obstaral (uzavrel kúpne zmluvy s dodávateľmi GlaxoSmithKline Slovakia, spol. s r. o., PHOENIX Zdravotnícke zásobovanie, a.s., DINA-HITEX, spol. s r.o., HARTMANN - RICO spol. s r.o. TECHNIA spol. s r.o., Roche Slovakia s.r.o. ako predávajúcimi) lieky (Tamiflu cps, Relenza plv) a zdravotnícky materiál (respirátory, medimasky, ochranné rúška, ochranné odevy) v časovom rozpätí od 23.11.2005 do 28.4.2006 v celkovom objeme kúpnej ceny (bez DPH) vo výške 489.071.407,45 Sk. Teda nie prostredníctvom tretích osôb, ako žalobca tvrdil v žalobe.

3 V rámci právneho posúdenia veci súd prvej inštancie poukázal na ustanovenia Obchodného zákonníka, a to § 261 ods. 1, ods. 2, ods. 3, ods. 5 a ods. 8, § 269 ods. 1 a ods. 2, § 373, § 374 ods. 1, § 378. Ďalej na prejednávajúcu vec aplikoval ustanovenia zákona NR SR č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy o ochraňovaní medzi stranami sporu, konkrétne § 2 písm. f/, § 3 ods. 2, § 4 ods. 1, § 4a ods. 3, § 6a ods. 1, § 6a ods. 2, § 6a ods. 3, § 6a ods. 4, § 9a ods.1, ods. 2. Poukázal aj na definíciu obstarávateľa podľa § 3 ods. 1, ods. 2 zákona č. 263/1999 Zb. o verejnom obstarávaní účinnom do 31.12.2003 a v totožnom znení aj podľa § 3 ods. 1, ods. 2 zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní účinnom od 01.01.2004.

4 Vyhodnotením vykonaného dokazovania dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobe nie je možné vyhovieť. Poukázal na to, že podľa ustálenej právnej teórie a súdnej praxe je sporové konanie ovládané prejednávacou zásadou, v zmysle ktorej tvrdiť skutočnosti a navrhovať na ich preukázanie dôkazy je vecou strán sporu. Strana, ktorá neoznačila dôkazy potrebné na preukázanie svojich tvrdení, nesie nepriaznivé dôsledky v podobe takého rozhodnutia súdu, ktoré bude vychádzať zo skutkového stavu, zisteného na základe vykonaných dôkazov. Zdôraznil tiež, že predpokladom pre úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody je preukázanie porušenia právnej povinnosti, vzniku škody a príčinnej súvislosti medzi konaním alebo opomenutím (porušenie právnej povinnosti) a následkom (vzniknutou škodou). Vzniknutá škoda v podobe skutočnej škody alebo ušlého zisku musí byť spôsobená bez pochybností práve porušením právnej povinnosti.

5 Žalobca uplatnený nárok na náhradu škody vo vzájomnej žalobe vymedzil skutkovým tvrdením, že žalovaný, s ktorým mal (ako jediný subjekt hospodárskej mobilizácie a držiteľ osobitného povolenia na distribúciu liekov a zdravotníckeho materiálu) uzatvorenú zmluvu o ochraňovaní zásob č. 300/OŠHR/2003 zo dňa 01.10.2003 podľa zákona č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách (ďalej aj „osobitný predpis“), podľa ktorej zmluvy a zákona bol jediným ochraňovateľom mobilizačných rezerv na Slovensku v rozhodnom období, mu spôsobil škodu vo forme ušlého zisku (13%-nej obchodnej marže z objemu nákupných cien liekov a zdravotníckeho materiálu podľa konkrétnych kúpnych zmlúv) tým, že obstaral mobilizačné rezervy (lieky a zdravotnícky materiál) v označenom časovom období (23.11.2005 - 28.04.2006) prostredníctvom tretích osôb, a nie žalobcu, ktorý mal zmluvou zabezpečené výhradné a exkluzívne postavenie obstarávateľa mobilizačných rezerv v rámci hospodárenia s nimi v zmysle osobitného predpisu a zmluvy o ochraňovaní. Podstata procesnej obrany žalovaného spočívala v popretí tvrdenia o výhradnom a exkluzívnom postavení žalobcu pri hospodárení s mobilizačnými rezervami a popretí vyčísleného ušlého zisku s tým, že tento je len hypotetický, uvedením vlastného skutkového tvrdenia o existencii aj ďalších subjektov (ochraňovateľov), popretí, že označené mobilizačné rezervy (predmet kúpnych zmlúv) obstarala prostredníctvom tretích osôb; kúpne zmluvy uzavrel sám vo vlastnom mene ako kupujúci, a to na základe úlohy, uloženej mu uznesením vlády SR z dôvodu hrozby chrípkovej pandémie. Ďalej poprel tvrdenie žalobcu o možnosti uplatňovania ním označenej obchodnej marže 13%, a tiež že k prípadnému uplatneniu obchodnej marže mohlo dôjsť iba pri predaji zásob mobilizačných rezerv v rámci ich obmeny, nie pri ich nákupe.

6 Z hľadiska splnenia prvého predpokladu vzniku nároku na náhradu škody (porušenie právnej povinnosti), vzhľadom na argumentáciu žalovaného, súd prvej inštancie konštatoval, že príslušné ustanovenie zákona o verejnom obstarávaní (§ 3 ods. 1, 2 zákona č. 263/199 Zb. o verejnom obstarávaní účinného do 31.12.2003, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní účinného od 1.1.2004) sa v časti definície obstarávateľa nemenilo. Za predpokladu, že obstaraním mobilizačných rezerv v zmysle vládneho uznesenia č. 857 zo dňa 26.10.2005 bol poverený sám žalovaný v súvislosti s potrebou vysporiadania nárokov v rámci ne/uplatňovania dane z pridanej hodnoty, súdu v tomto konaní neposkytol dostatočné skutkové tvrdenia ani prostriedky procesnej obrany, preto s poukazom na ust. § 6a ods. 4 zákona NR SR č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách ním mal byť ochraňovateľ. Žalovaný tak porušil zákon, ak nedal ochraňovateľovi pokyn na obstaranie potrebných liekov a zdravotníckeho materiálu. Či ním mala byť práve osoba žalobcu, súd nemohol jednoznačne ustáliť, keď tvrdenie o exkluzivite žalobcu v tejto oblasti žalovaný vyvrátil predložením zmlúv o ochraňovaní, uzavretých s ďalšími subjektmi. Žiadna z týchto zmlúv o ochraňovaní, vrátane zmluvy o ochraňovaní uzavretej so žalobcom, tak, ako boli súdu predložené, neobsahovala ani exkluzivitu, alebo výsadné postavenie ochraňovateľa, ani konkrétnu špecifikáciu predmetu ochraňovania. Súdu tak nebolo zrejmé ani to, čo znamená „zásoby Programu 222“. Žalobcovu argumentáciu, že rozsah ochraňovaných zásob mobilizačných rezerv pre toho-ktorého ochraňovateľa vyplýval z historických súvislostí, s poukazom na monopolné postavenie Mediky štátneho podniku, alebo Imuna Pharmy š.p. v minulosti na trhu s liekmi a zdravotníckym materiálom, nebolo možné akceptovať. Navyiac, ani z verejne dostupného obchodného registra nevyplýva, že by žalobca bol právnym nástupcom označeného subjektu Medika š.p.

7 Z hľadiska splnenia ďalšieho predpokladu vzniku zodpovednostného vzťahu medzi stranami sporu, pokiaľ sa žalobca domáhal vo vzájomnej žalobe náhrady škody vo forme ušlého zisku, súd prvej inštancie uzavrel, že žalobcom vyčíslený ušlý zisk treba považovať len za hypotetický. Poukázal na to, že žalobcom vyčíslený ušlý zisk vychádza len z púheho výpočtu tvrdenej 13%-nej obchodnej marže z objemu kúpnych cien označených kúpnych zmlúv, realizovaných žalovaným ako kupujúcim, bez akéhokoľvek preukázania obchodnej zvyklosti žalobcu si a v akých prípadoch o takýto zisk kúpnu cenu navyšovať. Navyiac by bolo nelogické, aby si žalobca pripočítaval obchodnú maržu v prípade, ak niečo (v tomto prípade lieky a zdravotnícke pomôcky) nakupuje, teda ako kupujúci, nakoľko v tomto prípade išlo o nákupy v rámci tvorby zásob mobilizačných rezerv, a nie o ich predaj v rámci obmeny. Logicky mu tak pri ich kúpe žiaden zisk vzniknúť nemohol, ani keby pri riadnom chode vecí zásoby obstaral sám. Pokiaľ žalobca odvodzoval nárok na náhradu škody od tvrdenia vo vzájomnej žalobe, že v dôsledku

obstarania týchto konkrétnych nákupov inak ako samotným žalobcom, pri následnom predaji nakúpených a uskladnených zásob z dôvodu potreby ich obmeny bol neschopný konkurovať ostatným dodávateľom určených liečiv, na preukázanie týchto tvrdení neprodukoval žiadne prostriedky procesného útoku, tiež pokiaľ odvodzoval nárok na náhradu škody od tvrdenia vo vzájomnej žalobe, že v dôsledku obstarania týchto konkrétnych nákupov inak ako samotným žalobcom sa dostal do druhotnej platobnej neschopnosti, v oboch prípadoch tu absentuje prinajmenšom akákoľvek priama a bezprostredná vecná príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti žalovaným a vznikom škody.

8 Vzhľadom na nepreukázanie kumulatívneho splnenia zákonných predpokladov pre vznik zodpovednosti za škodu na strane žalovaného súd prvej inštancie žalobu zamietol. O náhrade trov konania v konaní úspešného žalovaného rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP s tým, že o výške priznaného nároku rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

9 Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 2Cob/67/2019-843 z 19. mája 2020 rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Ďalším výrokom žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením. Svoje rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Podľa názoru odvolacieho súdu vykonal súd prvej inštancie v predmetnej veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav a zo zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver.

10 V súvislosti s podaným odvolaním žalobcu považoval odvolací súd za potrebné posúdiť otázku, či má žalobca exkluzívne postavenie na základe Zmluvy o ochraňovaní zásob Programu č. 222/300/OŠHR/2003 zo dňa 01.10.2003, uzatvorenej podľa § 261 ods. 2 a § 269 ods. 2 Obchodného zákonníka a zákona NR SR č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení neskorších predpisov, a či bol jediným ochraňovateľom zásob mobilizačných rezerv, pričom jeho výhradné postavenie malo byť dané najmä skutočnosťou, že dňa 21.08.2003 ako subjekt, spĺňajúci požadované kritériá, sa stal jediným subjektom, s ktorým mohla byť platne uzatvorená zmluva o ochraňovaní zásob mobilizačných rezerv. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na ust. § 4a ods. 1 zákona NR SR č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách, podľa ktorého ústredné orgány štátnej správy uplatňujú požiadavky na vytváranie a dopĺňanie štátnych hmotných rezerv, vyplývajúce z krízových plánov a požiadaviek Ministerstva obrany SR a iných úloh ústredných orgánov štátnej správy na Správu rezerv. Podľa ods. 2, tvorba a dopĺňanie štátnych hmotných rezerv sa vykonáva podľa rozpisu plánu vytvárania a dopĺňania štátnych hmotných rezerv a podľa ods. 3, tvorba a dopĺňanie štátnych hmotných rezerv sa spravuje podľa osobitných predpisov 5d), ak nepodliehajú osobitnému režimu ochrany 5e). Osobitnými predpismi sa rozumejú zákon č. 263/1992 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pri obstaraní mobilizačných rezerv, od ktorých si žalobca odvodzuje svoj ušlý zisk, žalovaný použil spôsob verejného obstarávania podľa § 66 ods. 1 písm. i/ zákona č. 523/2003 Z. z., podľa ktorého rokovacie konanie bez zverejnenia je metóda verejného obstarania, ktorú obstarávateľ môže použiť len vtedy, ak sa obstarávaný tovar využije len na tvorbu štátnych hmotných rezerv. Odvolací súd zdôraznil, že podľa zákona č. 523/2003 Z. z. môže byť obstarávateľom aj Slovenská republika, zastúpená orgánom štátnej správy, orgánom alebo úradom, vykonávajúcim štátne záležitosti. Z uvedeného podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že obstarávateľom podľa zákona č. 523/2003 Z. z. môže byť žalovaný ako ústredný orgán štátnej správy.

11 Pokiaľ si žalobca svoje výhradné postavenie odvodzoval aj od zmluvy č. 300/OŠHR/2003 o ochraňovaní zásob Programu č. 222, z ktorej článku I bod 1 vyplýva, že predmetom zmluvy je ochraňovanie zásob Programu 222 zverených správcovi ochraňovateľovi v celej evidenčnej hodnote 122.872.215,75 Sk, odvolací súd k tomu uviedol, že z predmetnej zmluvy nevyplýva, že by mal žalobca

postavenie výhradného ochraňovateľa, a že by mal výhradné postavenie. Z článku III bod 1 vyplýva, že správca, t. j. žalovaný je povinný po dohode s ochraňovateľom uhradiť mu oprávnené náklady spojené s ochraňovaním zásob v zmysle článku XIII tejto zmluvy. Ďalej odvolací súd poukázal aj na článok V bod 3 zmluvy, podľa ktorého tvorbu zásob alebo doplnenie už vytvorených zásob zabezpečuje ochraňovateľ na základe Projektu tvorby alebo doplnenia mobilizačných rezerv alebo rozhodnutia na tvorbu a doplnenie mobilizačných rezerv, ktoré vydáva správca. Z uvedeného vyplýva, že v súlade s článkom V bod 3 zmluvy o ochraňovaní, tvorbu alebo doplnenie mobilizačných rezerv mohol ochraňovateľ uskutočniť iba na základe Projektu tvorby alebo rozhodnutia o tvorbe, vydaného žalovaným. Takéto rozhodnutie zo strany žalovaného v rozhodnom období vydané nebolo. Odvolací súd ďalej poukázal aj na článok V bod 5 predmetnej zmluvy, podľa ktorého ochraňovateľ zaplatí podľa kúpnej zmluvy predávajúcemu kúpnu cenu z vlastných finančných zdrojov. Správca refunduje ochraňovateľovi na základe vystavenej faktúry kúpnu cenu z prostriedkov príslušného kapitálového účtu, cenu vrátane DPH alebo obmenového účtu len do výšky a za tovary, ktoré sú obstarané v súlade s čl. V bod 3. Splatnosť faktúry je do 15 dní odo dňa jej doručenia správcovi, pokiaľ sa ochraňovateľ so správcom písomne nedohodnú inak.

12 Odvolací súd opätovne zdôraznil, že podľa zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní je obstarávateľom štátny orgán, t. j. žalovaný a tento zákon mu podľa § 66 ods. 1 písm. i/ umožňuje obstarávať štátne hmotné rezervy rokovacím konaním bez zverejnenia. Žalovaný obstarával mobilizačné rezervy od roku 2005 do roku 2006. Odvolací súd poukázal na článok VI bod 3 zmluvy o ochraňovaní, z ktorého vyplýva, že finančné prostriedky získané predajom zásob sa ukladajú v prospech obmenového účtu zriadeného správcom, t. j. žalovaným pre obmeny. Z tohto účtu žalovaný po predložení príslušných dokladov uhradí žalobcovi hodnotu nakúpeného tovaru. Z uvedeného vyplýva, že v rámci procesu obmeny sú príjmy z predaja starých zásob mobilizačných rezerv príjmami žalovaného. Úlohou žalobcu bolo predat' staré zásoby mobilizačných rezerv, pričom všetky finančné prostriedky získané z odpredaja mali ísť a íšli na účet žalovaného. V zavedenom systéme obmeny, podľa názoru odvolacieho súdu (zhodného s názorom súdu prvej inštancie), nevznikal pre žalobcu priestor na vytvorenie si akéhokoľvek zisku. Pokiaľ žalobca (v rozpore s uvedeným) tvrdil, že bol nútený predávať zásoby pri obmene za nižšie ceny, ako boli obstarané inými osobami a z uvedeného dôvodu bol stratový, odvolací súd k tomu poznamenal, že akákoľvek stratovosť žalobcu pri predaji obmenených zásob je vylúčená, pretože práve žalovaný znášal všetky náklady súvisiace s obmenou. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že konanie žalovaného, spočívajúce v obstarávaní zásob mobilizačných rezerv, od ktorých si žalobca odvodzuje nárok na náhradu škody titulom ušlého zisku, bolo vykonané v súlade so zákonom o štátnych hmotných rezervách, ako aj zákonom č. 523/2003 Z. z.

13 Ďalej odvolací súd poukázal na to, že podľa čl. V bod 5 zmluvy sa žalovaný zaviazal na refundáciu oprávnených nákladov, ktoré predstavujú skutočnú kúpnu cenu tovaru v hodnote určenej v kúpnej zmluve medzi žalobcom a predávajúcim bez akéhokoľvek zisku pre žalobcu. Žalobca nie je oprávnený žiadať vyššiu sumu, než za akú nakúpil mobilizačné rezervy. Je nespochybniteľné, že v tomto procese nevzniká žiadny priestor pre žalobcu na vytváranie si akéhokoľvek zisku. Výplatenie akejkoľvek odmeny by išlo nad rámec dohody zmluvných strán stanovenej zmluvou o ochraňovaní. Taktiež zo zmluvy o ochraňovaní vyplýva, že neobsahovala stratovú časť. Podľa § 8 ods. 1 zákona o štátnych hmotných rezervách, akékoľvek výdavky, súvisiace s vytváraním, ochranou a správou štátnych hmotných rezerv sa hradia zo štátneho rozpočtu. Odvolací súd zdôraznil, že vyššie uvedené opatrenia Ministerstva zdravotníctva regulujú maximálnu cenu obchodného výkonu pri predaji vybraných výrobkov. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na skutočnosť, že tvrdenie žalobcu o možnosti uplatnenia si 13%-nej obchodnej marže pri obstarávaní mobilizačných rezerv nemá oporu v opatreniach Ministerstva zdravotníctva SR. Opatrenie z roku 2005 neobsahuje žiadnu zmienku o 13%-nej obchodnej marži. Pokiaľ žalobca vychádzal z Opatrenia Ministerstva zdravotníctva z roku 2003, toto obsahovalo ustanovenia, týkajúce sa predaja liekov a zdravotníckych pomôcok, avšak toto opatrenie bolo opatrením Ministerstva zdravotníctva z roku 2005 novelizované. Odvolací súd sa stotožnil s právnym záverom súdu prvej inštancie, že žalobca si uplatnil hypotetický zisk, a že neboli naplnené predpoklady pre vznik zodpovednosti, ktorými sú porušenie povinnosti zo záväzkového vzťahu, vznik škody a príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti a vznikom škody v zmysle ustanovenia § 379 Obchodného

zákonníka. Žalobcom vyčíslený ušlý zisk vychádza len z aplikačného tvrdenia 13%-nej obchodnej marže z objemu kúpnych cien označených kúpnych zmlúv zrealizovaných žalovaným ako kupujúcim, bez akéhokoľvek preukázania obchodných zvyklostí žalobcu a v akých prípadoch o takýto zisk kúpnu cenu navyšoval. Navyše by bolo nelogické, aby si žalobca pripočítal obchodnú maržu v prípade, ak niečo nakupuje, teda ako kupujúci, nakoľko v tomto prípade išlo o nákup v rámci tvorby zásob mobilizačných rezerv, nie o ich predaj v rámci obmeny. Pokiaľ žalobca odvodzoval návrh na náhradu škody od tvrdenia vo vzájomnej žalobe, že v dôsledku obstarania týchto konkrétnych nákupov inak ako samotným žalobcom, pri následnom predaji nakúpených a uskladnených zásob z dôvodu potreby ich obmeny bol neschopný konkurovať ostatným dodávateľom učených liečiv, na preukázanie týchto tvrdení nepredložil žiadne prostriedky procesného útoku, tiež pokiaľ odvodzoval nárok na náhradu škody od tvrdenia vo vzájomnej žalobe, že v dôsledku obstarania týchto konkrétnych nákupov inak ako samotným žalobcom sa dostal do druhotnej platobnej neschopnosti, v oboch prípadoch absentuje akákoľvek priama bezprostredná vecná príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti žalovaným a vznikom škody. Ak žalobca tvrdí, že nakúpil tovar uvedený vo vyčíslení škody za nevýhodnú cenu a uviedol ceny, za ktoré by rovnaký tovar dodal žalovanému lacnejšie, pri vyčíslení ušlého zisku pritom nesprávne vychádzal z ceny tovaru, za ktorú nakúpil žalovaný od tretích subjektov. Z kontextu jasne vyplýva, že ak by žalobca dokázal dodať žalovanému tovar za nižšiu cenu, pri určení výšky ušlého zisku by musel vychádzať z ceny tovarov účtovaných výrobcem žalobcovi. Logicky, ak žalobca tvrdí, že by vedel dodať tovar za nižšiu cenu, znamenalo by to, že skutočná výška jeho ušlého zisku by bola oveľa nižšia ako si v žalobe uplatňuje.

14 V závere odvolací súd zdôraznil, že plnenie záväzkov, vyplývajúcich zo zmluvy o ochraňovaní, musí byť realizované v súlade s platnou legislatívou. Podľa § 4a ods. 3 zákona o štátnych hmotných rezervách, tvorba a dopĺňanie štátnych hmotných rezerv sa realizuje podľa zákona o verejnom obstarávaní, pričom od účinnosti nového zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní neexistuje ustanovenie v predmetnom zákone, na základe ktorého by mohol ochraňovateľ obstarávať mobilizačné rezervy v mene žalovaného. Mobilizačné rezervy, od ktorých si žalobca odvodzuje ušlý zisk, boli obstarané žalovaným v súlade s § 66 ods. 1 písm. i/ zákona č. 523/2003 Z.z. formou rokovacieho konania bez zverejnenia. Je nesporné, že rovnakým spôsobom (rokovacím konaním bez zverejnenia) obstaral žalovaný v období od roku 2005 do roku 2006 mobilizačné rezervy. Vzhľadom k tomu, že žalovaný postupoval pri obstarávaní mobilizačných rezerv v zmysle vyššie uvedených právnych predpisov, nedošlo z jeho strany k porušeniu povinnosti zo záväzkového vzťahu. Keďže zo strany žalobcu nebola preukázaná škoda, ktorú si uplatnil vo forme ušlého zisku, odvolací súd (vzhľadom k vyššie uvedeným skutočnostiam v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu) rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil (§ 387 ods. 1, ods. 2 CSP).

15 O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a 2 CSP tak, že náhradu trov odvolacieho konania priznal v plnom rozsahu žalovanému s tým, že o výške týchto trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením.

16 Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzoval z ustanovení § 420 písm. e/ a písm. f/ CSP a súčasne aj z § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“ alebo „dovolací súd“) rozsudok odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil príslušnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiadal priznať náhradu trov konania v rozsahu 100%.

17 V rámci odôvodnenia dovolacieho dôvodu podľa § 431 CSP v spojení s § 420 písm. e/ CSP dovolateľ namietal, že v danej veci existuje rozpor medzi obsadením súdu v jednotlivých štádiách konania, keď poukázal na to, že okresný súd v rámci rozvrhu práce prideliť danú vec občianskoprávnemu senátu. Tiež po doručení veci na Krajský súd v Bratislave bola táto pridelená do civilného senátu 3Co. Bez upovedomenia žalobcu bol však senát následne zmenený na obchodný 2Cob. Z uvedeného je podľa názoru dovolateľa evidentné, že na jednom zo súdov bol senát rozhodujúci vec nesprávne obsadený. Namietal tiež, že strany sporu neboli informované, že došlo k zmene senátu a o dôvode zmeny. Podľa názoru dovolateľa nastala uvedená zmena v rozpore so zákonom č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene

a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“), ustálenou rozhodovacou praxou súdov a základnými ústavnými princípmi. Poukázal na to, že zákon č. 757/2004 Z. z. umožňuje pridelenie vecí v rámci obsadenia súdu aj do iného senátu, ak toto rozdelenie nebude predstavovať prevažnú pracovnú agendu daného senátu. Citovaný zákon však neumožňuje prerozdelenie už pridelených vecí inému senátu z iných dôvodov, ako je uvedené v § 51. Napokon poukázal aj na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 249/2017 z 31. augusta 2017, podľa ktorého k zmene v zložení senátov vo veciach už pridelených na prerokovanie a rozhodnutie by malo dochádzať len výnimočne a za vopred stanovených pravidiel (nie ex post), ktoré umožňujú predvídať túto zmenu.

18 Ďalej dovolateľ odvolaciemu súdu vytýkal nesprávny procesný postup, ktorým sa mu (ako sporovej strane) znemožnilo uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (dovolací dôvod podľa § 431 CSP v spojení s § 420 písm. f/ CSP). Uvedený nesprávny procesný postup videl v tom, že hoci sú rozsudky súdov oboch inšancií vo výsledku rovnaké, v odôvodnení základných otázok sú zmätočné a rozporné a nedávajú úplnú a presnú odpoveď na otázky nastolené žalobcom, keď obsahujú rozdielne právne posúdenie tých istých otázok, pričom niektoré závery vyslovené odvolacím súdom sú v evidentnom rozpore so zákonom.

19 Poukázal na to, že konštatovanie odvolacieho súdu (v bode 51 odôvodnenia), že súd prvej inšancie zo správne zisteného skutkového stavu vyvodil správny právny záver, sa nezakladá na pravde. V skutočnosti okresný a krajský súd uvádzajú vo svojich rozsudkoch pomerne odlišné právne posúdenie vecí, pričom ich odôvodnenie vykazuje známky zmätočnosti a nezákonnosti. Dovolateľ v procesnom postavení žalobcu v konaní tvrdil, že podľa § 6a ods. 4 zákona NR SR č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách mohol jedine on ako ochraňovateľ vykonať nákup mobilizačných rezerv. Súd prvej inšancie sa k názoru žalobcu priklonil, keď v bode 55 odôvodnenia uzavrel: „Za predpokladu, že obstaraním mobilizačných rezerv v zmysle vládneho uznesenia č. 857 zo dňa 26.10.2005 bol poverený sám žalovaný v súvislosti s potrebou vysporiadania nárokov v rámci ne/uplatňovania dane z pridanej hodnoty, súdu v tomto konaní neposkytol dostatočné skutkové tvrdenia ani prostriedky procesnej obrany, preto s poukazom na ust. § 6a ods. 4 zákona NR SR č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách ním mal byť ochraňovateľ. Žalovaný tak porušil zákon, ak nedal ochraňovateľovi pokyn na obstaranie potrebných liekov a zdravotníckeho materiálu“. Naproti tomu odvolací v bodoch 52 až 54 odôvodnenia svojho rozsudku dospel k záveru, že obstarávateľom podľa zákona č. 523/2003 Z. z. môže byť žalovaný ako ústredný orgán štátnej správy. Uvedený právny názor odvolacieho súdu je (podľa mienky dovolateľa) v príkrom rozpore s ustanovením článku V bod 4 zmluvy o ochraňovaní a tiež článku IV bod 1 zmluvy o ochraňovaní.

20 Dovolateľ ďalej citoval bod 60 odôvodnenia, v ktorom odvolací súd uviedol: „Odvolací súd záverom zdôrazňuje, že vzhľadom k tomu, že plnenie záväzkov, vyplývajúcich zo zmluvy o ochraňovaní, musí byť realizované v súlade s platnou legislatívou a podľa § 4a ods. 3 Zákona o štátnych hmotných rezervách, tvorba a dopĺňanie štátnych hmotných rezerv sa realizuje podľa zákona o verejnom obstarávaní, pričom od účinnosti nového zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní neexistuje ustanovenie v predmetnom zákone, na základe ktorého by mohol ochraňovateľ obstarávať mobilizačné rezervy v mene žalovaného. Mobilizačné rezervy, od ktorých si odvodzuje žalobca ušlý zisk boli obstarané žalovaným v súlade s § 66 ods. 1 písm. i/ zákona č. 523/2003 Z. z., a to formou rokovacieho konania bez zverejnenia. Je nesporné, že rovnakým spôsobom, rokovacím konaním bez zverejnenia podľa § 66 ods. 1 písm. i/ zákona č. 523/2003 Z. z. obstaral žalovaný v období od roku 2005 do roku 2006 mobilizačné rezervy. Vzhľadom k tej skutočnosti, že žalovaný postupoval pri obstarávaní mobilizačných rezerv v zmysle vyššie uvedených právnych predpisov, nedošlo z jeho strany k porušeniu povinnosti zo záväzkového vzťahu.“ Dovolateľ poukázal na to, že súd prvej inšancie si zákonné ustanovenie vyložil inak, keď v bode 55 odôvodnenia svojho rozsudku uviedol: „Z hľadiska splnenia prvého základného predpokladu vzniku nároku na náhradu škody /porušenie právnej povinnosti/, vzhľadom na argumentáciu žalovaného, súd konštatuje, že príslušné ustanovenie zákona o verejnom obstarávaní /§ 3 ods. 1, 2 zákona č. 263/1999 Zb. o verejnom obstarávaní úč. do 31.12.2003, § 3 ods. 1, 2 zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní úč. od 1.1.2004/ sa v časti definície

obstarávateľa nemenilo.“ Podľa názoru dovolateľa, odvolací súd vec nesprávne právne posúdil tým, že nesprávne vyložil právne normy, ich vzťah a neaplikoval dané normy na zmluvné dojednania a prax medzi zmluvnými stranami zmluvy o ochraňovaní, v dôsledku čoho je jeho rozhodnutie odôvodnené v rozpore so zákonom, čo zakladá vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP (porovnatelne uznesenie NS SR zo dňa 30.08.2018, sp. zn. 2Cdo/150/2017). Poukázal na to, že zmluva o ochraňovaní síce vychádzala z pôvodného zákona o verejnom obstarávaní (zákona č. 263/1999 Zb. účinného do 31.12.2003), avšak na zákonnej definícii obstarávateľa sa novým zákonom o verejnom obstarávaní (zákonom č. 523/2003 Z. z. účinným od 01.01.2004) nič nezmenilo. Z uvedeného podľa názoru dovolateľa vyplýva, že ak bola zmluva o ochraňovaní v súlade so zákonom účinným do 31.12.2003, musela byť v súlade so zákonom aj za účinnosti nového zákona o verejnom obstarávaní. Novela zákona NR SR č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách, uskutočnená zákonom č. 240/2006 Z. z., ktorou sa vypustilo ustanovenie § 6a ods. 4 (podľa ktorého mobilizačné rezervy obstaráva ochraňovateľ) nadobudla účinnosť až 15.05.2006, teda až po uvedenom obchodnom prípade. Bezpochyby do uvedeného dátumu osobou oprávnenou obstarávať mobilizačné rezervy bol len žalobca ako ochraňovateľ.

21 Dovolateľ tiež poukázal na bod 56 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu, v ktorom odvolací súd konštatoval: „Odvolací súd poukazuje na článok V bod 3 zmluvy, podľa ktorého tvorbu zásob alebo doplnenie už vytvorených zásob zabezpečuje ochraňovateľ na základe Projektu tvorby alebo doplnenia mobilizačných rezerv alebo rozhodnutia na tvorbu a doplnenie mobilizačných rezerv, ktoré vydáva správca. Z uvedeného vyplýva, že v súlade s článkom V bod 3 o ochraňovaní, tvorbu alebo doplnenie mobilizačných rezerv mohol ochraňovateľ uskutočniť iba na základe Projektu tvorby alebo rozhodnutia o tvorbe, vydaného žalovaným. Takéto rozhodnutie zo strany žalovaného v rozhodnom období vydané nebolo.“ Dovolateľ k tomu uviedol, že je nesporné, že v rozhodnom obchodnom prípade (z ktorého si odvodzuje svoj nárok) nebol žalovaným ako správcom vydaný projekt tvorby alebo doplnenia mobilizačných rezerv alebo rozhodnutie na tvorbu a doplnenie mobilizačných rezerv. Avšak z ustanovení zákona NR SR č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v nadväznosti na zmluvu o ochraňovaní vyplýva jednoznačný záver, že tvorbu zásob mal vykonávať ochraňovateľ. Preto je podľa dovolateľa nepochopiteľné, že odvolací súd porušenie povinnosti žalovaného vydať žalobcovi projekt tvorby alebo doplnenia mobilizačných rezerv alebo rozhodnutie na tvorbu a doplnenie mobilizačných rezerv vyhodnotil v neprospech žalobcu. Rozhodnutia súdov oboch inštancií, hoc vyústili do rovnakého výroku, sú podľa názoru dovolateľa zmätočné, pretože na základné otázky kladené žalobcom podávajú rozporné a nezákonné odpovede.

22 Napokon dovolateľ súdom zúčastneným na rozhodovaní vytýkal tiež to, že napriek pomerne obsiahlemu vysvetleniu nedostal odpoveď na otázku výhradného (exkluzívneho) postavenia ochraňovateľa. Súd prvej inštancie v danej veci vyslovil pomerne stručný záver, keď v bode 55 odôvodnenia konštatoval: „Žalobcovu argumentáciu, že rozsah ochraňovaných zásob mobilizačných rezerv pre toho-ktorého ochraňovateľa vyplýval z historických súvislostí, s poukazom na monopolné postavenie Mediky, š.p. alebo Imuna Pharmacy, š.p. v minulosti na trhu s liekmi a zdravotníckym materiálom nebolo možné akceptovať.“ Rovnako stručný záver na otázku exkluzivity vyslovil aj odvolací súd v bode 55: „Žalobca si odvodzuje svoje výhradné postavenie aj od zmluvy č. 300/OŠHR/2003 o ochraňovaní zásob Programu č. 222, z ktorého článku I bod 1 vyplýva, že predmetom zmluvy je ochraňovanie zásob Programu 222 zverených správcom ochraňovateľovi v celej evidenčnej hodnote 122.872.215,75 Sk. Z predmetnej zmluvy nevyplýva, že by mal žalobca postavenie výhradného ochraňovateľa, a že by mal výhradné postavenie“. Podľa názoru dovolateľa sa sudy obmedzili iba na rigidný výklad zmluvy o ochraňovaní, pričom ani jeden z nich sa nevyjadril k jeho argumentácii, že v danom čase neexistoval iný taký ochraňovateľ, ktorý by mohol uvedený nákup zásob realizovať. Poukázal na to, že v rozhodnom čase, t. j. v čase obstarania mobilizačných rezerv, ktoré sú predmetom žaloby, neexistoval iný subjekt (okrem neho), ktorý by spĺňal všetky zákonné podmienky pre tvorbu mobilizačných rezerv (liekov a zdravotníckych pomôcok): a/ bol ochraňovateľom, b/ mal uzavretú zmluvu o ochraňovaní, ktorej predmetom boli lieky a zdravotnícke potreby, c/ mal potrebné povolenie na veľkodistribúciu liekov a zdravotníckych pomôcok a okrem toho ako jediný subjekt bol materiálne, personálne a kapacitne vybavený na túto činnosť a ako jediný ochraňovateľ sa zúčastňoval na tvorbe

plánov mobilizačných rezerv. Podľa dovolateľa bolo nesporné, že predmet tej-ktorej zmluvy o ochraňovaní bol vymedzený v čl. I, čo znamená, že každý z troch ochraňovateľov, s ktorými boli uzavreté zmluvy o ochraňovaní, vykonával tvorbu a nakladanie s mobilizačnými rezervami iba v rozsahu, ktorý vyplýval zo zmluvy. To, čo bolo včlenené ako predmet zmlúv o ochraňovaní u tohto-ktorého ochraňovateľa, vyplývalo predovšetkým z historických súvislostí, na základe ktorých sa tvorili zmluvy o ochraňovaní. Strohé konštatovanie súdu, že tvrdenie o exkluzivite nemožno ustáliť alebo že nevyplýva zo zmluvy, je podľa názoru dovolateľa absolútne nepostačujúce. Súd pritom ani neustálil predmet ochraňovania u jednotlivých ochraňovateľov. V nadväznosti na nesprávny záver súdu o subjekte oprávnenom obstarávať zásoby a výhradnom postavení žalobcu, prijal súd aj nesprávny právny záver o tom, že zisk žalobcu uplatnený v tomto konaní je len hypotetický. Podľa názoru dovolateľa sa nemôže jednať o hypotetický zisk tam, kde žalobca preukázal realizáciu konkrétnych obchodov, ktoré žalovaný nerealizoval prostredníctvom jediného, v tom čase oprávneného ochraňovateľa (žalobcu). Takisto novelizácia príslušného opatrenia ministerstva zdravotníctva, ktoré upravuje výšku marže nezakladá automaticky zánik nároku, maximálne mala byť súdom modifikovaná jej výška v zmysle novelizovaného opatrenia.

23 Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, poukazujúc na „rozpor právnych noriem“, konkrétne ustanovení § 6a ods. 4 zákona č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení účinnom do 14.05.2006 a § 4 ods. 1 v spojení s § 66 ods. 1 písm. i/ zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení účinnom do 31.01.2006. Uvedený rozpor označil za otázku zásadného právneho významu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Od jej vyriešenia je podľa názoru dovolateľa závislý záver o tom, kto (ktorý subjekt) bol oprávnený v rozhodnom čase realizovať nákup mobilizačných zásob, od ktorého žalobca odvodzuje svoj nárok.

24 K dovolaniu žalobcu sa vyjadril žalovaný, ktorý navrhol dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

25 K dovolateľom tvrdenému výhradnému postaveniu uviedol, že žalobca v rámci celého konania poskytoval zavádzajúce informácie ohľadom jeho postavenia, keď napríklad vo vzájomnej žalobe uviedol, že je jediným ochraňovateľom zásob mobilizačných rezerv, pričom svoje výhradné postavenie vyvodil zo skutočnosti, že dňa 21.08.2003 sa stal jediným subjektom, s ktorým mohla byť uzatvorená platná zmluva o ochraňovaní zásob mobilizačných rezerv, pretože v danom čase mal ako jediný uzatvorenú zmluvu č. 303/OŠHR/2003 o ochraňovaní nehnuteľného majetku štátnych hmotných rezerv, v ktorých boli uskladnené celé mobilizačné rezervy štátu. V konaní však bolo preukázané, že mobilizačné rezervy sa vytvárali na základe požiadaviek ústredných orgánov štátnej správy, na zabezpečenie úloh hospodárskej mobilizácie a pozostávali z rôznych hnutelných a nehnuteľných vecí. Nie je preto možné, aby sa ochraňovateľom všetkých mobilizačných rezerv stal jeden subjekt s akýmsi exkluzívnym postavením. Žalobca bol iba jedným zo subjektov hospodárskej mobilizácie v pôsobnosti MZ SR, s ktorým žalovaný uzatvoril zmluvu č. 303/OŠHR/2003 o ochraňovaní nehnuteľného majetku štátnych hmotných rezerv, čo však v žiadnom prípade nespôsobilo, že žalobca získal postavenie jediného subjektu, s ktorým mohla byť uzatvorená táto zmluva na základe Programu - 222, a ktorá by mu prisudzovala (okrem postavenia ochraňovateľa nehnuteľného majetku) aj postavenie ochraňovateľa mobilizačných zásob uskladnených v priestoroch nehnuteľného majetku. Naproti tomu v odvolaní žalobca vymedzil svoju exkluzivitu odlišne, a to: a/ zmluvou o ochraňovaní, na základe ktorej získal postavenie ochraňovateľa, b/ predmetom svojho ochraňovania, c/ povolením na distribúciu liekov, pričom však opomenul poukázať na projekt tvorby, ktorý by ho oprávňoval na tvorbu mobilizačných rezerv. Za účelom preukázania, že žalobca nebol jediným subjektom, s ktorým mal žalovaný uzatvorenú zmluvu o ochraňovaní, bola žalovaným v konaní predložená zmluva č. 320/OMRaOZ/2000 o ochraňovaní zásob Programu - 222 s Ústrednou vojenskou nemocnicou SNP a zmluva č. 23/OR/2004 o ochraňovaní zásob Programu - 222 so spoločnosťou IMUNA PHARM, a.s. Žalovanému preto nie je jasné, ako žalobca dospel k záveru o jeho exkluzivite, resp. výhradnom postavení, keď samotný zákon č. 82/1994 Z. z. nerieši, ktorý konkrétny ochraňovateľ obstaráva jednotlivé mobilizačné rezervy. Podľa názoru žalovaného si žalobca svoju exkluzivitu, resp. výhradné postavenie v procese obstarávania mobilizačných rezerv odôvodňuje podľa aktuálneho stavu konania, a to bez akéhokoľvek zákonného

alebo zmluvného predpokladu.

26 K dovolateľom tvrdenému rozporu zákona o štátnych hmotných rezervách so zákonom o verejnom obstarávaní žalovaný uviedol, že obstarávanie mobilizačných rezerv (od ktorých si žalobca odvodzuje ušlý zisk) realizoval v súlade so zákonom č. 523/2003 Z. z., ako aj v súlade so zmluvou o ochraňovaní. Poukázal na to, že jeho právomoc obstarávať zásoby mobilizačných rezerv, ako aj zabezpečiť hospodárenie s mobilizačnými rezervami, je daná v zmysle § 4 ods. 2 písm. a/ zákona č. 82/1994 Z. z., podľa ktorého sa tvorba a dopĺňanie štátnych hmotných rezerv spravuje zákonom o verejnom obstarávaní. V súlade s § 4 ods. 1 zákona č. 523/2003 Z. z. môže byť obstarávateľom a/ Slovenská republika zastúpená orgánom štátnej správy, orgánom alebo úradom vykonávajúcim štátne záležitosti, b/ obec a vyšší územný celok, c/ iná organizácia riadená verejným právom, d/ združenie právnických osôb, ktorého členom je aspoň jeden z obstarávateľov uvedených v písmenách a/ až c/. Z uvedeného podľa názoru žalovaného vyplýva, že obstarávateľom podľa zákona č. 523/2003 Z. z. môže byť iba žalovaný ako ústredný orgán štátnej správy. Pretože žalobca nespĺňal zákonnú definíciu obstarávateľa, nemohol ani vykonávať obstarávanie mobilizačných rezerv. Pri obstarávaní mobilizačných rezerv, od ktorých si žalobca odvodzuje svoj ušlý zisk, použil žalovaný spôsob verejného obstarávania podľa § 66 ods. 1 písm. i/ zákona č. 523/2003 Z. z., pretože obstarávaný tovar využil na tvorbu štátnych hmotných rezerv. V rozhodnom období ustanovenie § 6a ods. 4 zákona č. 82/1994 Z. z. (historicky zaradené do zákona o štátnych hmotných rezervách zákonom č. 169/2001 Z. z. s účinnosťou od 01.06.2001) znelo: „Mobilizačné rezervy obstaráva ochraňovateľ.“ Vzhľadom k tomu, že zákon č. 82/1994 Z. z. je zákonom špeciálnym, ale skorším, nemôže derogovať zákon č. 523/2006 Z. z. ako zákon neskorší všeobecný. Platí totiž zásada „lex posterior specialis non derogat legi priori generalis“ (zákon skorší špeciálny neruší zákon neskorší všeobecný). Taktiež v rozhodnom období bol zákon NR SR č. 289/1995 Z. z. o dani z pridanej hodnoty nahradený zákonom č. 222/2004 Z. z., ktorým bolo zrušené ustanovenie, podľa ktorého mohol ochraňovateľ vysporiadať DPH v zastúpení žalovaného. Z uvedeného podľa názoru žalovaného vyplýva, že dňom účinnosti predmetného zákona mohol DPH vysporiadať iba žalovaný.

27 Avšak aj v prípade, ak by mal súd za to, že obstarávanie mobilizačných rezerv malo byť zabezpečené žalobcom, žalobcovi (podľa názoru žalovaného) nevznikol nárok na náhradu škody vo forme ušlého zisku. Poukázal na to, že podľa čl. V bod 4 zmluvy o ochraňovaní, obstarávanie zásob mobilizačných rezerv mal vykonávať ochraňovateľ podľa platných právnych predpisov o verejnom obstarávaní, a to formou kúpnej zmluvy, v ktorej vystupoval ako kupujúci. V súlade s čl. V bod 5 zmluvy o ochraňovaní mal ochraňovateľ z vlastných finančných prostriedkov zaplatiť predávajúcemu kúpnu cenu, pričom žalovaný by mu následne preplatil (refundoval) kúpnu cenu len do výšky a za tovary, ktoré boli obstarané v súlade s čl. V bod 3 zmluvy o ochraňovaní, t. j. na základe Projektu tvorby alebo doplnenia mobilizačných rezerv alebo rozhodnutia na tvorbu a doplnenie mobilizačných rezerv, ktoré vydáva žalovaný. Žalovaný sa uvedeným zmluvným ustanovením zaviazal na refundáciu oprávnených nákladov, ktoré predstavujú skutočnú kúpnu cenu tovaru, v hodnote určenej v kúpnej zmluve medzi žalobcom a predávajúcim (tretím subjektom) bez akéhokoľvek zisku pre žalobcu. Podľa žalovaného je nelogické, aby si žalobca pripočítal obchodnú maržu, ak niečo nakupuje. Výplatenie akejkolvek odmeny by išlo nad rámec dohody zmluvných strán zmluvy o ochraňovaní a jednalo by sa o bezdôvodné obohatenie. Ani v zavedenom systéme obmeny nevzniká pre žalobcu priestor na vytváranie si akéhokoľvek zisku, keďže čl. VI bod 3 zmluvy o ochraňovaní ustanovuje, že finančné prostriedky získané predajom zásob sa ukladajú v prospech obmenového účtu zriadeného správcom (t. j. žalovaným) pre obmeny. Z tohto účtu žalovaný po predložení príslušných dokladov uhradí žalobcovi hodnotu nakúpeného tovaru. Z uvedeného vyplýva, že v rámci procesu obmeny sú príjmy z predaja starých zásob mobilizačných rezerv príjmami žalovaného. Úlohou žalobcu bolo predat' staré zásoby mobilizačných rezerv, pričom všetky finančné prostriedky získané z odpredaja mali ísť a aj šli na účet žalovaného, a teda žalobca si nemohol pre seba nechať 13%. V rozpore s uvedeným žalobca tvrdil, že pri obmene bol nútený predávať zásoby za nižšie ceny ako boli obstarané inými osobami a bol preto stratový. Podľa názoru žalovaného je akákoľvek stratovosť žalobcu pri predaji obmenených zásob vylúčená, pretože práve žalovaný znášal všetky náklady súvisiace s obmenou. Podmienky obstarávania mobilizačných rezerv uvedené v zmluve o ochraňovaní neumožňujú žalobcovi uplatňovať si akýkoľvek zisk.

28 Tvrdenie žalobcu o možnosti uplatnenia si 13% obchodnej marže pri obstarávaní mobilizačných rezerv nemá podľa žalovaného oporu ani v opatreniach MZ SR, keďže opatrenie z roku 2005: 1/ neobsahuje žiadnu zmienku o 13% obchodnej marži a 2/ určuje maximálnu percentuálnu sadzbu obchodnej marže zvlášť pre jednotlivé výrobky, pričom tovary uvedené žalobcom vo vyčíslení škody nespádajú pod výrobky uvedené v tomto opatrení. Žalobca žiadnymi dôkazmi nepodložil svoje tvrdenie o možnosti uplatnenia obchodnej marže na jednotlivé tovary a ani výšku obchodnej marže. Skutočnosť, že si žalobca uplatnil hypotetický zisk, dokazuje podľa žalovaného aj vyjadrenie žalobcu v konaní, že žalovaný nakúpil mobilizačné rezervy za nevýhodné ceny a že on by bol schopný dodať rovnaký tovar lacnejšie. Z kontextu vyplýva, že ak by žalobca naozaj dokázal dodať tovar žalovanému za nižšiu cenu, skutočná výška jeho ušlého zisku by bola oveľa nižšia, než ako si uplatňuje v žalobe. Pokiaľ by totiž tovar nakúpil lacnejšie a ku kúpnej cene by ešte pripočítal svoju maržu (čo by ale bolo v rozpore so zákonom č. 82/1994 Z. z., ako aj so zmluvou o ochraňovaní), výška jeho zisku by bola oveľa nižšia. Zároveň podľa tvrdenia žalobcu, tretie subjekty predávali tovar žalovanému v rozpore s opatrením MZ SR z roku 2005, keďže cenu tovarov stanovili s vyššou obchodnou maržou ako 13%. Za predpokladu, že žalobca nechce porušiť predmetné opatrenie, nemôže pri vyčíslení ušlého zisku vychádzať z hodnoty tovarov, ktorých cena (podľa jeho vyjadrenia) bola stanovená v rozpore s opatrením MZ SR z roku 2005. Súdny preto dospeli k správne skutkovému záveru, že v procese tvorby a obmeny mobilizačných rezerv nevzniká žiadny priestor na vytváranie si akéhokoľvek zisku žalobcom.

29 Najvyšší súd Slovenskej republiky po zistení, že dovolanie podala strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP a contrario) skúmal najskôr to, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto mimoriadnym opravným prostriedkom.

30 Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorým nemožno napadnúť každé rozhodnutie odvolacieho súdu. Výnimočnosti tohto opravného prostriedku zodpovedá právna úprava jeho prípustnosti v Civilnom sporovom poriadku.

31 Podľa ustanovenia § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním. Prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú taxatívne vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže dovolacie konanie uskutočniť, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu.

32 Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje v prvom rade z ustanovenia § 420 písm. e/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak rozhodoval vylúčený sudca lebo nesprávne obsadený súd. Podľa názoru dovolateľa je konanie v predmetnej veci zaťažené tzv. vadou zmätočnosti, ktorá spočíva v tom, že jeden z dvoch súdov, ktoré sa podieľali na rozhodovaní predmetnej veci, bol nesprávne obsadený, poukazujúc na to, že kým na súde prvej inštancie bola vec zapísaná ako civilná, tak na odvolacom súde vec prejednal a rozhodol senát 2Cob, t. j. obchodnoprávny. Dovolateľ sa domnieva, že na odvolacom súde došlo k prerozdeleniu predmetnej veci (ktorá pôvodne napadla občianskoprávnemu senátu 3Co) v rozpore so zákonom č. 757/2004 Z. z., ktorý v § 51 ods. 4 upravuje dôvody, pre ktoré môže byť vec prerozdelená. Poukazuje pritom na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 249/2017 z 31. augusta 2017, z ktorého vyplýva, že k zmene v zložení senátov vo veciach už pridelených na prerokovanie a rozhodnutie by malo dochádzať v zásade len výnimočne a za vopred stanovených pravidiel (nie *ex post*), ktoré umožňujú predvídať túto zmenu. Odvolaciemu súdu tiež vytýka, že ho neinformoval o tom, že došlo k zmene senátu a o dôvode zmeny. Uvedené námietky hodnotí dovolací súd ako nedôvodné.

33 Z obsahu spisu skutočne vyplýva, že predmetná vec po jej predložení Krajskému súdu v Bratislave

dňa 11. marca 2019 (na rozhodnutie o odvolaní žalobcu) bola zapísaná do súdneho oddelenia 3Co, avšak dňa 01.04.2019 riadiaci predseda tohto senátu namietal nesprávny zápis veci do registra Co s tým, že vzhľadom na predmet konania mala byť vec správne zapísaná do registra Cob. Dňa 8. apríla 2019 vydal predseda Krajského súdu v Bratislave opatrenie pod sp. zn. 1SprR/3/2019, ktorým (s poukazom na Všeobecné zásady platné pre občianskoprávne, správne a obchodnoprávne kolégium Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2019 a ust. § 51 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z.) prikázal, aby bol spor vedený na Krajskom súde v Bratislave pod sp. zn. 3Co/46/2019 pomocou technických a programových prostriedkov schválených Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky pridelený náhodným výberom do oddelenia Cob. Z uvedeného podľa názoru dovolacieho súdu celkom zjavne vyplýva, že v posudzovanom prípade nešlo o prerozdelenie veci v rozpore s ustanovením § 51 ods. 4 zákona č. 757/2004 Z. z., ale o postup upravený v čl. VII Všeobecných zásad platných pre občianskoprávne, správne a obchodnoprávne kolégium Rozvrhu práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2019, ktorý výslovne odkazuje na ustanovenie § 152 ods. 9 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 543/2005 Z. z. o Spravovacom a kancelárskom poriadku pre okresné súdny, krajské súdy, Špecializovaný trestný súd a vojenské súdy v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška č. 543/2005 Z. z.“). V zmysle tejto regulácie mal konajúci sudca najneskôr do 20 dní odo dňa nápadu veci vzniesť námietku nesprávneho zápisu do súdneho oddelenia, aby mohol predseda súdu (v súlade s ust. § 152 ods. 9 vyhlášky č. 543/2005 Z. z.) rozhodnúť o jej prípadnom prevode do správne určeného súdneho oddelenia do 30 dní odo dňa zapísania veci do pôvodného súdneho oddelenia. V opačnom prípade (teda po uplynutí uvedených lehôt) mal vec prejednať senát, ktorému vec pôvodne napadla.

34 Uvedený procesný postup, ktorého súčasťou nie je povinnosť súdu informovať sporové strany, bol v posudzovanom prípade dodržaný. Nešlo o prerozdelenie veci v zmysle odňatia veci zákonnému senátu a jej pridelenia inému senátu z dôvodov predpokladaných zákonom, ale o jej prevod do správne určeného súdneho registra v súlade s Rozvrhom práce Krajského súdu v Bratislave na rok 2019 a ust. § 152 ods. 9 vyhlášky č. 543/2005 Z. z., teda o opravu pôvodne nesprávneho zápisu do registra Co. Pri tomto postupe nedošlo k žiadnej zmene v zložení senátu (v zmysle nahradenia doterajších členov senátu novými členmi), preto odkaz dovolateľa na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 249/2017 z 31. augusta 2017 je bez akejkoľvek relevancie. Pokiaľ dovolateľ namietal, že jeden z dvoch súdov, ktoré sa podieľali na rozhodovaní predmetnej veci, bol nesprávne obsadený argumentujúc tým, že zatiaľ čo na súde prvej inštancie bola vec vedená ako občianskoprávna, na odvolacom súde rozhodoval obchodnoprávny senát, dovolací súd poukazuje na judikát R 99/1999 (uznesenie NS SR sp. zn. 4Cdo/1/1998 z 28. januára 1998), ktorého právna veta znie: „Tým, že obchodnú vec na súde vecne a miestne príslušnom prejednali a rozhodli sudcovia, ktorí podľa rozvrhu práce rozhodujú občianskoprávne spory, nebola účastníkovi odňatá možnosť konať pred súdom v mysle § 237 písm. f/ OSP a ani nerozhodoval súd nesprávne obsadený § 237 písm. g/ OSP. Z rozdielnosti povahy prejednávanych občianskoprávných a obchodnoprávných vecí nevyplýva rozdielnosť procesných práv účastníkov a možností ich realizácie.“ Ustanovenie § 420 písm. e/ CSP je obdobou ustanovenia § 237 ods. 1 písm. g/ Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30. júna 2016, preto sú závery citovaného judikátu naďalej aktuálne a aplikovateľné aj na prejednávaný prípad.

35 Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záver, že prípustnosť dovolania žalobcu z ustanovenia § 420 písm. e/ CSP nevyplýva.

36 Dovolateľ prípustnosť svojho dovolania vyvodzoval tiež z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Súdom oboch inštancií vytýkal, že hoci vo výsledku rozhodli rovnako (zamietli žalobu), v právnom posúdení veci si odporujú a ani jedno z rozhodnutí nedáva úplnú a presnú odpoveď na ním nastolené „elementárne otázky“. Konkrétne odvolací súd sa mal uvedenej procesnej vady dopustiť tým, že hoci v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na ustanovenie § 387 ods. 2 CSP, konštatujúc správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie, v skutočnosti vec po právnej stránke posúdil odlišne ako súd prvej inštancie. Toto odlišné právne posúdenie sa pritom týka jedného zo zákonných predpokladov

vzniku nároku na náhradu škody, ktorým je porušenie právnej povinnosti. Dovolateľ ako žalobca v konaní tvrdil, že v zmysle § 6a ods. 4 zákona č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení účinnom do 14.05.2006 mohol jedine on ako „ochraňovateľ“ vykonať nákup mobilizačných rezerv. Súd prvej inštancie sa mal v bode 55 odôvodnenia svojho rozsudku prikloniť k názoru žalobcu konštatovaním, že žalovaný porušil svoju zákonnú povinnosť, keď nedal ochraňovateľovi (s poukazom na ust. § 6a ods. 4 zákona č. 82/1994 Z. z.) pokyn na obstaranie potrebných liekov a zdravotníckeho materiálu. Naproti tomu odvolací súd v bodoch 52 až 54 odôvodnenia svojho rozsudku (výkladom ustanovení § 4a ods. 1 zákona č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v spojení s § 66 ods. 1 písm. i/ zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov) dospel k záveru, že obstarávateľom podľa zákona č. 523/2003 Z. z. môže byť žalovaný ako ústredný orgán štátnej správy. V bode 60 zase konštatoval, že plnenie záväzkov, vyplývajúcich zo zmluvy o ochraňovaní, musí byť realizované v súlade s platnou legislatívou a podľa § 4a ods. 3 zákona č. 82/1994 Z. z. sa realizuje podľa zákona o verejnom obstarávaní. Zdôraznil, že od nadobudnutia účinnosti nového zákona o verejnom obstarávaní (zákon č. 523/2003 Z. z.) neexistuje v predmetnom zákone ustanovenie, na základe ktorého by mohol ochraňovateľ obstarávať mobilizačné rezervy v mene žalovaného. Keďže žalovaný postupoval pri obstarávaní mobilizačných rezerv v zmysle vyššie uvedených predpisov (tieto obstarával rokovacím konaním bez zverejnenia), nedošlo z jeho strany k porušeniu povinnosti zo záväzkového vzťahu.

37 Uvedené námietky, týkajúce sa odôvodnenia napadnutého rozsudku odvolacieho súdu, sa dovolaciemu súdu javia ako dôvodné. Porovnaním odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie a odvolacieho rozsudku možno skutočne dospieť k záveru, že pri skúmaní jedného zo zákonných predpokladov vzniku zodpovednosti za škodu (porušenie právnej povinnosti) dospeli konajúce súdy k rôznym právnym záverom. Konštatovanie súdu prvej inštancie (obsiahnuté v bode 55 odôvodnenia jeho rozsudku), že príslušné ustanovenie zákona o verejnom obstarávaní sa v časti definície obstarávateľa nemenilo, je zrejme reakciou na procesnú obranu žalovaného, že po prijatí nového zákona o verejnom obstarávaní (zákon č. 523/2003 Z. z.) už nemohol poveriť žalobcu obstaraním zásob mobilizačných rezerv. Súd prvej inštancie pritom porovnával znenie § 3 ods. 1, 2 „starého“ zákona o verejnom obstarávaní (zákon č. 263/1999 Z. z.) a § 4 ods. 1, 2 „nového“ zákona o verejnom obstarávaní č. 523/2003 Z. z. (pričom nesprávne uviedol § 3 ods. 1, 2 zákona č. 523/2003 Z. z.). Následne súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaný mu v konaní neposkytol dostatočné skutkové tvrdenia a prostriedky procesnej obrany ani pokiaľ ide o jeho procesnú obranu, že v zmysle vládného uznesenia č. 857 zo dňa 26.10.2005 bol poverený obstaraním mobilizačných rezerv v súvislosti s potrebou vysporiadania nárokov v rámci ne/uplatňovania dane z pridanej hodnoty. Z uvedeného súd prvej inštancie následne vyvodil, že podľa § 6a ods. 4 zákona č. 82/1994 Z. z. mal mobilizačné rezervy obstarat ochraňovateľ. Žalovaný - podľa názoru súdu prvej inštancie - porušil zákon, ak nedal ochraňovateľovi pokyn na obstaranie potrebných liekov a zdravotníckeho materiálu. Na druhej strane však ani žalobca nepresvedčil súd prvej inštancie o tom, že týmto ochraňovateľom mal byť výlučne on, keď jeho tvrdenie o exkluzivite v danej oblasti bolo vyvrátené žalovaným, ktorý súdu predložil zmluvy o ochraňovaní, uzavreté s ďalšími subjektami. Ustanovením § 66 ods. 1 písm. i/ zákona č. 523/2003 Z. z. sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal, na rozdiel od odvolacieho súdu, ktorý práve z tohto ustanovenia odvodzoval oprávnenie žalovaného obstarávať štátne hmotné rezervy rokovacím konaním bez zverejnenia. Odvolací súd sa zase vôbec nezaoberal ustanovením § 6a ods. 4 zákona č. 82/1994 Z. z., podľa ktorého mobilizačné rezervy (ako druh štátnych hmotných rezerv) obstaráva ochraňovateľ. A to aj napriek tomu, že vzájomný vzťah týchto dvoch právnych úprav (zákon č. 82/1994 Z. z. a zákona č. 523/2003 Z. z.) sa stal predmetom polemiky sporových strán v rámci vyjadrenia k odvolaniu na č. l. 781 a nasl. a odvolacej repliky (vyjadrenia k vyjadreniu protistrany k dovolaniu) na č. l. 804 a nasl.

38 Dovolací súd preto súhlasí s námietkou dovolateľa, že otázka, či žalovaná Správa štátnych hmotných rezerv mohla v rozhodnom čase (od 23.11.2005 do 28.04.2006) obstarávať mobilizačné rezervy priamo (teda nie výlučne prostredníctvom žalobcu), nebola zo strany súdov uspokojivo zodpovedaná.

39 Do obsahu práva na spravodlivý proces patrí tiež právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na závery nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn.

II. ÚS 120/2020 z 21. januára 2021, ktorý v bodoch 38 a 39 odôvodnenia uviedol: „Pod pojmom procesný postup je podľa názoru Ústavného súdu potrebné rozumieť nielen faktický postup súdu, teda to, ako sa spor vedie, ale napr. aj postup súdu pri vykonávaní alebo hodnotení dôkazov (IV. ÚS 557/2020), ktorý má v konečnom dôsledku svoj odraz aj v samotnom odôvodnení rozhodnutia súdu. V zmysle judikatúry ESĽP aj kvalitu odôvodnenia súdneho rozhodnutia je potrebné považovať za jeden zo základných aspektov práva na spravodlivý proces, podobne ako právo na rovnosť zbraní alebo zásadu kontradiktórnosti konania. Podstatou odôvodnenia súdneho rozhodnutia je vysvetlenie, objasnenie a „obhájenie“ toho, ako súd procesne postupoval (vrátane toho, ako rozhodol) a ako také nemôže byť od doterajšieho procesného postupu oddelené. Rozhodnutie je vyvrcholením procesného postupu súdu a samotné súdne rozhodnutie je najdôležitejším procesným úkonom súdu. Súdne rozhodnutie preto musí byť považované za súčasť procesného postupu súdu“.

40 Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“), ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESĽP“), z čoho následne rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky sporovej strany, pričom sa od neho očakáva jasná a zrozumiteľná odpoveď na všetky kľúčové (právne a skutkovo relevantné) otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. ÚS SR v tejto súvislosti opakovane pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Rovnako ESĽP zdôrazňuje, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz proti Španielsku z 21.01.1999). Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis proti Grécku z 29.05.1997, Higgins c. Francúzsko z 19.02.1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska proti Švajčiarsku z 29.04.1993, II. ÚS 410/06).

41 Obsahové náležitosti odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia súdu prvej inštancie upravuje § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec správne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu musí tiež spĺňať určité obsahové požiadavky vymedzené ustanovením § 393 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozhodnutia odvolací súd uvedie stručný obsah napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie skutkových tvrdení a právnych argumentov strán v odvolacom konaní, prípadne ďalších subjektov, ktoré dôkazy v odvolacom konaní vykonal a ako ich vyhodnotil, zistený skutkový stav a právne posúdenie veci, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax; ustanovenia § 387 ods. 2 a 3 tým nie sú dotknuté. Odôvodnenie rozhodnutia senátu obsahu aj pomer hlasov, akým bolo rozhodnutie prijaté. Podľa ustanovenia § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Podľa ustanovenia § 387 ods. 3 CSP, odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

42 V súlade s § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať

výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu odníma sporovej strane možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f/ CSP), pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

43 V posudzovanom prípade sa odvolací súd (napriek deklarovanému postupu podľa § 387 ods. 2 CSP) odklonil od právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie v otázke kľúčovej pre rozhodnutie daného sporu o náhradu škody, akou nepochybne je otázka (ne)porušenia právnej povinnosti žalovaného (ako jedného z predpokladov zodpovednosti za škodu). Svoj odklon však náležitým spôsobom nevysvetlil. Je zrejmé, že odvolací súd akceptoval obranu žalovaného, spočívajúcu v tvrdení, že po nadobudnutí účinnosti nového zákona o verejnom obstarávaní (zákon č. 523/2003 Z. z.) neexistovalo v predmetnom zákone ustanovenie, na základe ktorého by mohol ochraňovateľ obstarávať mobilizačné rezervy v mene žalovaného. Nijako sa však nevysporiadal s argumentáciou žalobcu, že žalovaného k obstarávaniu mobilizačných rezerv prostredníctvom žalobcu zaväzovala zmluva o ochraňovaní zásob Programu - 222 č. 300/OŠHR/2003 zo dňa 01.10.2003 a špeciálna úprava zákona č. 82/1994 Z. z., keď ustanovenie § 6a ods. 4 citovaného zákona (podľa ktorého mobilizačné rezervy obstaráva ochraňovateľ) platilo a bolo účinné až do 14.05.2006, a teda aj v rozhodnom období (od 23.11.2005 do 28.04.2006).

44 S poukazom na vyššie uvedené dovolací súd dospel k záveru, že v posudzovanom prípade je daná prípustnosť a dôvodnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, z dôvodu ktorého napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

45 Vzhľadom na kasačné (zrušovacie) rozhodnutie odvolacieho súdu, tento sa už ďalej nezaoberal skúmaním prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 421 ods. 1 CSP, keďže preskúmanie právneho posúdenia veci odvolacím súdom nie je ani možné. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu je totiž práve v dovolateľom nastolenej otázke vzťahu dvoch zákonných úprav (§ 6a ods. 4 zákona č. 82/1994 Z. z. o štátnych hmotných rezervách v znení účinnom do 14.05.2006 a § 4 ods. 1 v spojení s § 66 ods. 1 písm. i/ zákona č. 523/2003 Z. z. o verejnom obstarávaní v znení účinnom do 31.01.2006) nedostatočné a nepreskúmateľné pre absenciu právnych záverov odvolacieho súdu, ktorých správnosť alebo nesprávnosť by mohla byť predmetom dovolacieho prieskumu.

46 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.